

Udskriftsdato: 22. december 2025

FOU nr 1987.33 (Gældende)

Urigtige oplysninger ved udfyldelse af dagpengekort - svig eller uagtsom adfærd

Ministerium: Folketinget

Urigtige oplysninger ved udfyldelse af dagpengekort - svig eller uagtsom adfærd

Udtalt over for Ankenævnet for Arbejdsløshedsforsikringen, at jeg måtte anse det for meget tvivlsomt, om et arbejdsløshedskassemedlems forhold i forbindelse med udfyldelsen af dagpengekort kunne betegnes som svig.

Henstillet til ankenævnet at genoptage sagen og træffe en ny afgørelse om karantæne med udgangspunkt i, at medlemmets adfærd betragtes som uagtsomt.

(J. nr. 1987-18-024)

A klagede over en afgørelse fra Ankenævnet for Arbejdsløshedsforsikringen. Ved afgørelsen tiltrådte ankenævnet en afgørelse fra Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen om ikendelse af karantæne.

Det fremgik af de foreliggende oplysninger, at A var lønarbejdende fisker og i 1983 modtog arbejdsløshedsdagpenge fra SiD's arbejdsløshedskasse. Han havde (bl.a.) i ugerne 4, 10, 43, 47 og 50 indtægt ved fiskeri for en skipper.

I 1984 konstaterede arbejdsformidlingen, at de oplysninger, som A havde givet på dagpengekortene for de pågældende uger, ikke stemte overens med oplysninger fra arbejdsgiveren. Efter arbejdsformidlingens opfattelse havde A fået udbetalt 4.234 kr. for meget i dagpenge, som han skulle tilbagebetale; endvidere burde han slettes af arbejdsløshedskassen på grund af svig. Arbejdsformidlingen meddelte dette til arbejdsløshedskassens lokale afdeling.

Afdelingen meddelte arbejdsformidlingen, at A under en samtale i kassen havde gjort nærmere rede for de enkelte uger og havde givet udtryk for, at han havde haft meget svært ved at sætte sig ind i reglerne om særkontrol for fiskere. Han var indforstået med at skulle tilbagebetale det for meget udbetalte. Det var afdelingens vurdering, at A ikke havde udvist svig og derfor ikke burde slettes af kassen, men alene idømmes en effektiv karantæne.

Arbejdsformidlingen indstillede til arbejdsløshedskassens hovedledelse, at A (ud over tilbagebetaling) skulle ikendes en effektiv karantæne på 60 timer »for svigagtige forhold af mindre grov karakter«. Arbejdsformidlingen henviste til, at de for lidt oplyste timer (ialt 59½) var fordelt over en længere periode.

Hovedledelsen erklærede sig i en skrivelse til Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen enig i arbejdsformidlingens vurdering vedrørende karantænen, »idet forholdet anses for at være uagtsomt«.

Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen meddelte herefter, at »direktoratet efter omstændighederne finder, at medlemmet skal ikendes 3 mdrs. effektiv karantæne, jf. arbejdsløshedsforsikringslovens § 87, stk. 1, samt at medlemmet skal tilbagebetale brutto kr. 4.234, kr., jf. arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1.

Direktoratet har lagt til grund, at medlemmet blandt andet helt har undladt at oplyse om fiskeri for enkelte dage, og direktoratet finder, at medlemmet, når han var usikker om reglernes administration, burde have henvendt sig i kassen.«

SiD's lokale afdeling klagede på A's vegne til Ankenævnet for Arbejdsløshedsforsikringen over direktoratets afgørelse om omfanget af karantænen.

Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen fastholdt i en udtalelse til ankenævnet sin afgørelse.

Efter at direktoratet den 24. april 1986 havde udsendt et nyt cirkulære vedrørende retningslinjer for idømmelse af sanktion, tilbagesendte ankenævnet sagen til direktoratet til fornyet afgørelse.

Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen traf herefter med henvisning til det nævnte cirkulære afgørelse om, at A skulle gennemgå en effektiv karantæne på 300 timer. Direktoratet fandt fortsat, at han havde udvist et svigagtigt forhold.

I skrivelse af 11. august 1986 til ankenævnet klagede SiD's lokale afdeling for A over direktoratets seneste afgørelse, og direktoratet fastholdt i den anledning i en skrivelse til ankenævnet sin afgørelse.

Ankenævnet besluttede at tiltræde direktoratets afgørelse, idet nævnet var enig med direktoratet i, at det af A udviste forhold måtte betagtes som svigagtigt.

I klagen til mig henviste A til det, han tidligere havde anført under sagen.

Ankenævnet havde i en udtalelse til mig ikke yderligere bemærkninger til sagen.

Jeg udtalte følgende i en skrivelse til A:

»Efter arbejdsløshedsforsikringslovens § 59 nedsættes dagpengene for et ledigt medlem, som opnår arbejde af kortere varighed. Nedsættelsen sker på grundlag af arbejdstiden eller arbejdslønnen.

I den i medfør af § 59 udstedte bekendtgørelse nr. 646 af 21. december 1983 er det i § 2, stk. 3, fastsat, at der inden for områder, hvor nedsættelse ikke kan ske på grundlag af arbejdstiden, skal ske nedsættelse under hensyn til arbejdslønnen.

Arbejdsdirektoratet har udsendt en vejledning til bekendtgørelsen, hvor det vedrørende § 2 er anført:

» ...

Har arbejdet en sådan karakter, at den medgåede tid ikke eller kun vanskeligt lader sig *kontrollere*, sker fradrag i almindelighed efter forholdet mellem *indtægtens størrelse* og den gældende omregningssats ...

I en del tilfælde, f.eks. hvor den medgåede arbejdstid vanskeligt kan konstateres, eller hvor arbejdsindtægtens størrelse er meget varierende, sker belægning af dagpengekortet ud fra særlige hensyn til arbejdets karakter.

F.eks. belægges dage, på hvilke medlemmer under særkontrollforanstaltninger (lønarbejdende fiskere, lastoptagere af fisk, eksportchauffører m.v.) har haft en indtjening på under et fastlagt beløb svarende til 8 gange den gældende omregningssats, ifølge praksis med 8 timer, medens der i øvrigt sker omregning til et større antal arbejdstimer ...«

Jeg forstår, at De ikke bestrider, at De har udfyldt de omhandlede dagpengekort ukorrekt i den forstand, at de oplysninger, som De gav, førte til, at Deres dagpenge ikke blev nedsat efter de herom gældende regler. De har således ikke protesteret over for kravet om tilbagebetaling af det for meget udbetalte. De ukorrekte oplysninger skyldtes, at De »havde svært ved at sætte Dem ind i reglerne.«

Afgivelse af urigtige oplysninger kan - ud over krav om tilbagebetaling - efter arbejdsløshedsforsikringslovens § 87 give grundlag for sanktioner i form af slettelse af medlemskab eller udelukkelse fra ret til dagpenge (karantæne). § 87 har følgende indhold:

»Gør et medlem sig skyldig i svigagtigt forhold over for kassen, kan direktøren for arbejdsløshedsforsikringen bestemme, at pågældende slettes som medlem af kassen, eller at han helt eller delvis udelukkes fra ret til dagpenge eller efterløn i et bestemt tidsrum.

...

Stk. 3. Gør et medlem sig skyldig i anden forseelse over for kassen, kan dennes ledelse bestemme, at medlemmet udelukkes fra ret til dagpenge eller efterløn i et bestemt tidsrum, som ikke kan overstige 1 år...«

I Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens cirkulære af 24. april 1986 var fastsat retningslinjer for idømmelse af sanktion i henhold til lovens § 87, stk. 1 og stk. 2 (nu stk. 3). I cirkulæret - som nu er afløst af cirkulære af 19. februar 1987 - hed det:

»I. Afgrænsning mellem svigagtige og uagtsomme forhold.

For at et medlem kan ikendes sanktion i henhold til arbejdsløshedsforsikringslovens § 87, skal medlemmet have gjort sig skyldig i en forseelse, som kan tilregnes/bebrejdes den pågældende.

Svigagtige forhold: Ved vurderingen af, om et medlem har gjort sig skyldig i et svigagtigt forhold, vil det være afgørende, om den pågældende *bevidst* har *afgivet* urigtige oplysninger, eller *bevidst* har *fortiet* forhold for herigennem at oppebære dagpenge/efterløn *med urette*.

...

Uagtsomme forhold: Såfremt det ved den konkrete vurdering af et forhold *ikke* kan anses for godtgjort, at der har været tale om en bevidst handling eller undladelse fra medlemmets side, eller det klart fremgår, at forseelsen skyldes unøjagtighed, skødesløshed eller lignende, vil forholdet være at betragte som uagtsomt.

...

Det understreges, at medlemmerne er forpligtet til at afgive *enhver* oplysning, der kan have betydning for bedømmelsen af dagpengeretten/retten til efterløn. Medlemmerne er endvidere - eventuelt ved henvendelse til arbejdsløsheds-kassen - forpligtet til at holde sig orienteret om de gældende regler vedrørende dagpengeret/ret til efterløn. Et medlem vil således som udgangspunkt ikke kunne påberåbe sig ukendskab til reglerne.

II. Svigagtige forhold.

I de tilfælde, hvor medlemmets forseelse vurderes som svigagtig (jfr. ovenfor under I), vil det ved fastsættelsen af sanktion blandt andet være af betydning, hvor meget den pågældende uretmæssigt har modtaget i dagpenge/efterløn.

Der fastsættes på denne baggrund følgende *retningslinier*:

...

B. Udgør tilbagebetalingskravet et mindre beløb end nævnt ovenfor under A, omregnes beløbet til timer ved hjælp af følgende formel:

Tilbagebetalingsbeløb

Omregningssatsen på konstateringstidspunktet

Medlemmet idømmes herefter en *effektiv karantæne* på 5 gange det således beregnede timetal, dog mindst 60 timer. Karantænen rundes op til nærmeste hele tal, der er deleligt med 10.

...

III. Uagtsomme forhold.

I de tilfælde, hvor medlemmets forseelse må vurderes som uagtsom (jf. afsnit I), ikendes medlemmet en effektiv karantæne på 40 timer.

...«

Som anført i cirkulæret vil et medlem som udgangspunkt ikke kunne påberåbe sig ukendskab til gældende regler.

Det ligger fast, at De i de i sagen omhandlede uger ikke gav oplysninger om Deres arbejde/indtægter i overensstemmelse med de for fiskere særligt gældende regler. De udfyldte i stedet dagpengekortene dels således, at De for dage, hvor De på grund af fangstens ringe størrelse forventede underskud, påførte 0 timer, dels således, at De, når salg af fangsten først skete flere dage senere, først påførte den pågældende indtægt (omregnet til timer) på afregningsdagen (således oplyste De i uge 43 for den 29. oktober 0 timer, men opgav til gengæld indtægten på afregningsdagen i uge 44, hvor De ellers var ledig).

De har oplyst, at De havde kendskab til de særlige regler om dagpenge til fiskere - De havde imidlertid svært ved at forstå dem.

Arbejdsløshedskassen - også hovedledelsen - har givet udtryk for, at forholdet »må anses for at være uagtsomt« (jf. kassens skrivelse af 27. februar 1985 til Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen). Jeg bemærker hertil, at den korrekte fremgangsmåde da havde været, at *kassen* havde truffet *afgørelse* om en eventuel karantæne, jf. arbejdsløshedsforsikringslovens § 87, stk. 3, og uden forelæggelse for Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen.

Med henvisning hertil og på baggrund af karakteren af de »forkerte oplysninger«, De angav, må jeg anse det for meget tvivlsomt, om Deres forhold med rette kan betegnes som svig, d.v.s. at der var tale om, at De *bevidst* afgav urigtige oplysninger, eller *bevidst* fortiede forhold for at modtage dagpenge med urette, jf. det ovenfor delvist gengivne cirkulære af 24. april 1986. Jeg finder, at der ved vurderingen af Deres forhold må lægges betydelig vægt på, at De for uge 44, hvor De var dagpengeberettiget, gav oplysning om uge 43. Jeg er i øvrigt enig med Dem i, at de særlige regler for beregningen af dagpenge til fiskere kan være vanskelige at forstå fuldt ud.

Jeg har på baggrund af det anførte fundet at burde henstille til ankenævnet at genoptage Deres sag og træffe en ny afgørelse om karantæne med udgangspunkt i, at Deres adfærd betragtes som uagtsom.

Jeg har udbedt mig underretning om, hvad der videre sker i sagen.

...«

I skrivelse af 27. oktober 1987 meddelte ankenævnet mig, at nævnet efter fornyet behandling af sagen havde truffet følgende afgørelse:

»Ankenævnet finder, at medlemmet må anses for at have handlet uagtsomt, og at han derfor bør idømmes 39 timers effektiv karantæne, jf. direktoratets cirkulære af 19. februar 1987 vedrørende retningslinjer for idømmelse af sanktion i henhold til arbejdsløshedsforsikringslovens § 87, stk. 1 og 3.

...«

Jeg tog i skrivelse af 2. november 1987 til ankenævnet det oplyste til efterretning.